

Raadsvoorstel

Onderwerp: Kustinformatie- en Innovatiecentrum

Datum raadsvergadering	5 maart 2015	Portefeuillehouder(s)	R.G. te Beest
Registratienummer	Rs14.00670	Ambtenaar	F. ter Haar / M. Sloog
Datum carrousel	12 februari 2015	Telefoon	0255 5677347
Raadsbesluit nr.		E-mailadres	fhaar@velsen.nl msloog@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

De gemeenteraad besluit om:

- a. € 2,9 miljoen voor de bouw van een KIIC op te nemen in het investeringsplan 2016-2019 onder de voorwaarde dat er voldoende middelen van derden zijn verworven eind 2016;
- b. De plankosten 2015-2018, geraamd op € 560.000,- van dit project te oormerken vanuit de bestemmingsreserve Visie op Velsen, en voor 2015 en 2016 de plankosten van € 160.000,- per jaar beschikbaar te stellen;
- c. bij realisatie van het KIIC (vanaf 2019) de structurele subsidie van € 170.000/jaar (prijsspeil 2014) per jaar aan het Pieter Vermeulen Museum mee te nemen naar het KIIC.

Samenvatting

De gemeente heeft in 2014 verkend of het haalbaar is om in de toekomst een Kust Informatie- en Innovatie Centrum (KIIC) te bouwen in de buurt van de Kennemerboulevard. Dit programma is onderdeel van de in 2006 vastgestelde Kustvisie.

Samenwerking met andere partijen en het bijeenbrengen van de benodigde gelden voor een KIIC is kansrijk. De gemeente besluit het KIIC te gaan ontwikkelen. Doel is om 2018 een gebouw van circa 1000 vierkante meter voor tentoonstellingen en activiteiten te maken. Er wordt samengewerkt in een nieuwe organisatie aan een nieuw breed concept over de kust, zee en natuur. Het Pieter Vermeulen Museum kan één van de partijen zijn.

Inleiding

De eerste aanleiding is het raadsbesluit (december 2013) waarna opdracht is gegeven om de haalbaarheid van het KIIC in 2014 te verkennen.

Na de verkiezingen heeft het coalitieakkoord 2014-2018 dit versterkt: "Voor het Kustinformatie- en innovatiecentrum met daarin opgenomen het Pieter Vermeulen Museum (in vernieuwde opzet) en eventueel gekoppeld met een Lifelab zal een deel van het benodigde geld beschikbaar worden gesteld door de gemeente. Uitgangspunten zijn dat de stenen worden betaald door de gemeente, de inrichting door sponsorwerving gerealiseerd wordt en dat de exploitatie meerjarig sluitend is. De gemeente blijft met deze constructie eigenaar van het gebouw."

Naast het Raadsbesluit van 2013 en het coalitieakkoord is het realiseren van een Kusteducatiecentrum als onderdeel van de Kustvisie IJmuiden aan Zee benoemd in een van de vier strategische prioriteiten 'avontuurlijke kust en groen' van de strategische agenda.

Beoogd doel en effect van het besluit

Door dit besluit wordt de basis voor de financiering van het KIIC gelegd. Doel is om in 2018 een bijzonder gebouw van circa 1000 m2 te gaan realiseren bij de Kennemerboulevard met als concept 'Helden van de zee'.

Argumenten

Hieronder zijn per besluit de argumenten samengevat. Deze zijn in bijlage 1 nader toegelicht. In bijlage 2 is de rapportage 'Het Kust Informatie Innovatiecentrum Helden van de Zee' (7 dec. 2014) opgenomen.

a. € 2,9 miljoen voor de bouw van een KIIC op te nemen in het investeringsplan 2016- 2019 (waarvan een deel van de kapitaallasten is gedekt door een reservering) onder de voorwaarde dat er voldoende middelen van derden zijn verworven eind 2016;

Omdat de gelden voor de bouw van een KIIC niet door subsidies, fondsen of sponsoring beschikbaar kunnen komen. Deze bijdrage is een vereiste om andere partners te werven. Voorwaarde voor de gemeentelijke investering in 2018/2019 is dat de bijdragen van partners voor de inrichting grotendeels is vastgelegd. Dit is nodig om het gebouw te kunnen realiseren.

b. de plankosten voor 2015 en 2016 van € 160.000,- per jaar beschikbaar te stellen ten laste van de bestemmingsreserve Visie op Velsen;
De totale plankosten 2015-2018 van dit project zijn geraamd op € 560.000, - . Het besluit richt zich nu op het beschikbaar stellen van de plankosten voor de twee komende jaren. Een projectleider en ervaren projectteam en specialistische inzet is nodig om voortgang te bewerkstelligen binnen het complexe veld van partijen. Omdat het KIIC onderdeel is van het project Kustvisie/KIIC ligt het in de rede de bijbehorende plankosten in de periode 2015-2018 ten laste brengen van de bestemmingsreserve Visie op Velsen.

c. Bij realisatie van het KIIC de structurele subsidie van € 170.000/jaar (prijsspeil 2014) per jaar aan de exploitatie van het Pieter Vermeulen Museum mee te nemen naar het KIIC.

Een gezonde exploitatie is van groot belang. Een bijdrage aan de exploitatie vanuit de gemeente blijkt in dit soort centra onontkoombaar. Dit is dan ook als randvoorwaarde voor de gemeentelijke investering in het gebouw geformuleerd in het coalitieakkoord.

Alternatieven

Een groter KIIC: Voor een gebouw van 1500 m² zou de totale investering bijna € 6 miljoen zijn. Dit wordt niet voorgesteld omdat het te investeren bedrag voor de gemeente hiermee nog € 2 miljoen meer moet zijn. Mocht op termijn blijken dat behoefte is aan meer ruimte in het KIIC en er sponsors zijn te vinden dan is het gebouw altijd nog uit te breiden.

Geen KIIC: Dit betekent dat een deel van de beoogde verbetering van het gebied (kustvisie 2006) niet tot stand komt. Dit betekent ook dat het PVM hier geen onderdeel van kan zijn. Dan staat het continueren van de aangeboden natuurmilieueducatie onder druk.
Dit is ook het geval wanneer het PVM er zelf voor kiest om niet deel te nemen.

Integreren KIIC met het Haven Informatie Centrum: Tot 2020 is dit alleen mogelijk op de zeesluis. Wanneer een sluisinformatiecentrum wordt gerealiseerd dan zal dit op de sluisen geplaatst worden. Rijkswaterstaat, de Provincie Noord Holland, het Havenbedrijf Amsterdam en de gemeente Velsen hebben plannen voor een informatiecentrum op het sluiseland in de periode 2015 tot 2020. Deze locatie hangt samen met de bouwlocatie van de nieuwe grote zeesluis.

Risico's

- a. Wanneer andere noodzakelijke ontwikkelingen, zoals vakantiewoningen, in het kader van de gebiedsontwikkeling kustvisie (en marketing) geen doorgang vinden heeft dit een negatieve invloed op de realisatie van het KIIC.
- b. Uitgangspunt is dat de benodigde gelden voor de inrichting door derden bijeen worden gebracht. Wanneer dit niet lukt wordt dit gerapporteerd aan de gemeenteraad. De vraag is of een KIIC in dat geval zin heeft aangezien co-creatie gewenst is.
Gesprekken met potentiële partners worden voortgezet met als doel de samenwerking en bijdragen in 2015/2016 vast te leggen. Een stichting wordt opgericht als bekrachtiging hiervan. De gemeenteraad wordt in 2015 en 2016 periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang van de fondsenwerving. De verwachting is dat er in 2016 voldoende zekerheid is

GEMEENTE VELSEN

over een structurele bijdrage van derden. In dat geval is de gemeentelijke investering aan de orde en worden de plankosten voor het vervolg aan de gemeenteraad gevraagd.

Programma

Programma 5 Cultuur en culturele voorzieningen

Kader

- Herziening Kustvisie 2006: ontwikkelen gebied rondom de boulevard.
- Strategische agenda 2013-2016.
- Perspectiefnota 2013 en 2014.
- Visie op Velsen 2025: realisatie kustvisie.
- Raadsbesluit december 2013: projectleider/fondsenwerver aanstellen.
- Coalitieakkoord 2014-2018

Inspraak, participatie etc.

In het kader van de fondsenwerving en samenwerking organiseert de Gemeente Velsen gesprekken en denksessies met huidige en potentiële toekomstige partners en bedrijven. Na uitwerken van het KIIC zal het voorstel met de directe omgeving worden besproken. Wettelijke inspraak volgt bij de bestemmingsplanprocedure.

Financiële consequenties

Investering

In de Perspectiefnota 2013 en 2014 is het KIIC opgenomen onder programma 5 'cultuur en culturele voorzieningen' als een strategische prioriteit. Er is een gemeentelijke bijdrage van € 2,5 miljoen genoemd. Door een gemeentelijke investering worden andere partijen aangetrokken. Het is een gedeelde investering. De gemeente betaalt het gebouw. Andere partijen betalen de inrichting en de speelplaats met terras. De gemeentelijke investering van € 2,9 miljoen (bijlage 1) voor het realiseren van het gebouw wordt opgenomen in het investeringsplan bij de begroting 2016-2019. Dit leidt tot een extra kostenpost vanaf 2019 van gemiddeld netto € 100.000,- (kapitaallasten bij afschrijving 40 jaar en na aftrek reservering) en zal bij de perspectiefnota worden meegenomen als nieuw beleid. In de grondexploitatie Stadspark IJmuiden is een bedrag gereserveerd van € 470.000,- als bijdrage aan de herhuisvestingskosten van het Pieter Vermeulen Museum (PVM). Voorgesteld wordt deze reservering uitsluitend in te zetten voor het KIIC;

Plankosten

In december 2013 heeft de gemeenteraad € 100.000,- vanuit de bestemmingsreserve Visie op Velsen beschikbaar gesteld voor de haalbaarheidstudie KIIC in 2014. Bij de jaarrekening 2014 wordt in de vorm van een bestedingsvoorstel gevraagd het restbudget van circa € 14.000,- in 2015 te benutten voor het KIIC. Voor de totale plankosten van 2015 tot beoogde start bouw in 2018 is een nieuw budget nodig zoals toegelicht in bijlage 1. Het gaat om € 560.000,- voor 4 jaar. Omdat eind 2016 een definitief besluit wordt voorgelegd, gaat het nu om de plankosten voor de 2015 en 2016, € 160.000 per jaar.

Exploitatie

De jaarlijkse subsidie is geen nieuwe bijdrage maar een herschikking van budget binnen programma 5. Het gaat om circa € 170.000,- per jaar vanaf 2019. Randvoorwaarde voor de bijdrage is dat er een meerjarig sluitende exploitatiebegroting van het KIIC wordt voorgelegd. Naar verwachting is hier eind 2016 een nadere uitwerking van. Huur is onderdeel van deze exploitatiebegroting welke mogelijk ter dekking kunnen dienen voor de extra kapitaallasten.

Bij een positief raadsbesluit zullen de consequenties van bovengenoemd voorstel in de volgende P&C producten inzichtelijk worden gemaakt.

Uitvoering van besluit

Door het uitwerken van het programma, het vormgeven van de organisatie en het bijeenbrengen van de financiering start het project

GEMEENTE VELSEN

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

1. toelichting argumenten (zie blz 5-7)
2. rapportage uitkomsten verkenning KIC 'Helden van de Zee' 7 december 2014

Bijlagen – bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris,

De burgemeester,

F.A.M. Beijk

F.M. Weerwind

Bijlage 1: Toelichting argumenten

a. Bouwkosten en investeringsplan

Het coalitieakkoord 2014-2018 (zie aanleiding) meldt dat de Gemeente Velsen in de stenen van het KIIC investeert. Op basis van de begroting gaat het om € 2,9 miljoen. De planning start bouw is 2018 waardoor het gaat om het investeringsplan 2016- 2019. Hieronder is de begroting weergegeven. Op basis van de bijgaande rapportage zijn de argumenten samengevat:

- de verwachting is dat externe gelden voor de bouw nauwelijks zijn te werven. De gemeente zal hier een forse investering in moeten doen, zoals genoemd in het coalitieakkoord;
- de substantiële bijdrage van de gemeente is een vereiste om andere partners te werven en te overtuigen en vertrouwen te winnen;
- voor de werving zal geruime tijd nodig zijn: zo'n twee jaar. De werving zal zich vooral op de inrichting en de exploitatie richten;
- de financiële doelstelling om circa 12,9 miljoen euro te werven aan investeerders voor de realisatie van het gehele plan (activiteitenstraat van 4600 m2 studie leisureresult 2012) is in het licht van de recessie een onrealistisch plan.

Begroting

De ambitie is om het KIIC als iconisch en duurzaam gebouw te realiseren. Er is in deze verkennende fase nog geen gebouwwontwerp gewenst. Om toch in beeld te brengen wat 'de stenen' kosten en richting te bepalen zijn de kosten indicatief berekend met behulp van kengetallen. Het gaat om een gebouw dat duurder is dan standaard omdat het uitgangspunt een museale functie is (licht, hoogte, bijzondere architectuur) en een duurzaam gebouw. De kengetallen voor museale gebouwen met een gemiddeld bouwkostenniveau zijn gehanteerd. Uitgangspunt is een gebouw van 1000 m2. Voor een gebouw van 1500 m2 zou de totale investering bijna € 6 miljoen zijn.

Op basis van de verkenning concluderen we dat een bijdrage aan het gebouw door anderen vrijwel uitgesloten is. Daarnaast is het mede in het licht van de recessie lastig fondsen te werven. Daarnaast is een vereiste dat de bijdrage van de gemeente substantieel is om andere partners te werven en te overtuigen. Dat sluit aan bij het coalitieakkoord.

De begroting (1000 m2) samengevat:

- Grondkosten & inrichting buitenruimte (speelplek/terras)	€ 260.000,-
- Bouwkosten en bijkomende kosten	€ 2.900.000,-
- Inrichtingskosten voorzieningen en grote zaal	€ 800.000,-
- Inrichting andere expositiehal	participanten/sponsors

De bijbehorende jaarschijven voor besteding van deze bedragen zijn 2018 en 2019, waarbij de bouwkosten van €2,9 mio vooral in 2018 aan de orde zijn en in de inrichting vooral in 2019.

De grondkosten en inrichting buitenruimte zijn te zien als onvoorzien. De grondkosten zijn berekend voor een sociaal-maatschappelijke functie. Dit is een theoretische aanname omdat het feitelijk rijksgronden betreft die zijn gepacht. Er is eventueel een afdracht vanwege waardevermeerdering van toepassing. De inrichtingskosten van terras en speelplek zijn voor derden.

b. Plankosten

Om te komen tot realisatie van een KIIC moeten de komende jaren werkzaamheden worden uitgevoerd die variëren van fondsenwerving en denksessies tot op de hoogte houden van de musea en wijziging van het bestemmingsplan. Daarnaast moeten afspraken worden vastgelegd met Kondor Wessels of voor een separaat gebouw. Kondor Wessels studeert op het gebied tot begin 2015 (collegebericht 2014). Er is een mogelijkheid om het KIIC in de plint van een gebouw op te nemen.

Werkzaamheden in 2015 op basis van het advies in de bijgevoegde rapportage zijn:

- Voor effectieve fondsenwerving en gelijkwaardigheid van partners is het van belang dat er een stichting wordt opgericht die de ANBI -status heeft. Daardoor hoeven over giften en schenkingen geen belastinggelden te worden betaald.

GEMEENTE VELSEN

- Uitgangspunt is het volgen van de code voor de culturele sector, de governance moet goed geregeld worden.
- Een proces van co-creatie wordt omarmd en in het vervolgtraject opgepakt door een denkproces te starten met geïnteresseerde partijen. In deze fase kunnen partijen meedenken over de inrichting, de activiteiten, het aanbod, de marketing en de tentoonstellingen (thema/onderwerpen/invulshoeken/vormgeving). Dit bevordert het draagvlak om financieel te participeren.
- Op korte termijn zal het concept Helden van de Zee juridisch moeten worden vastgelegd;
- aansluiting zoeken bij bestaande musea zoals het Scheepvaart Museum, het Natuurhistorisch Museum om het aanbod uit te breiden.
- In de overbruggingsfase is een tijdelijk KIIC (KIK, KustinformatieKeet) denkbaar met activiteiten en evenementen als 'groei-model'.
- Samenwerking tussen de drie musea in Velsen wordt vooral gezocht op het gebied van marketing en de museumdag. Verdere samenwerking is van belang.

Om de ambities uit het collegeprogramma en de visie op Velsen met betrekking tot het project KIIC te realiseren is het nodig dat de gemeente Velsen een projectleider en ervaren projectteam inzet waarbij inhuur van specialisten nodig is. Het gaat om de toekomstige exploitatie, fondsenwerving, ontwikkelen bouwplan en inrichtingsplan afgestemd met de ontwikkeling van de kustvisie.

Het is noodzakelijk om voldoende middelen en kwaliteit in te kunnen zetten om voortgang te bewerkstelligen binnen het complexe veld van partijen met verschillende belangen waarmee we hier te maken hebben. Inzet van alleen de gemeentelijke capaciteit en kwaliteiten is hiervoor niet voldoende. Het KIIC sluit aan bij het project Kustvisie. De bijbehorende plankosten in de periode 2015-2018 van dit project ten laste brengen van de bestemmingsreserve Visie op Velsen ligt in deze lijn.

De plankosten zijn geschat op € 560.000,- voor de komende 4 jaar en zijn te verdelen in:

- Projectleiding € 140.000,-
- Stedenbouw, SO/VO architect € 70.000,-
- Fondsenwerving/tentoonst bouwer/verhalenlijn € 120.000,-
- Communicatie, marketing/evenementen e.d. € 90.000,-
- Juridisch e.a. adviezen, onderzoeken, RO procedure € 140.000,-

De bijbehorende jaarschijven voor deze plankosten zijn 2015, 2016, 2017 en 2018. Dat is gemiddeld een besteding van € 140.000,- per jaar. Het accent van de werkzaamheden ligt echter vooral in 2015 en in 2016 waardoor de verdeling als volgt is te verwachten:

2015	Opdracht en opzet stichting, SO architect, fondsenwerving, afstemmen omgeving	Maart- december	160.000
2016	Fondsenwerving afronden, VO architect, onderzoeken, stedenbouw	Jaar	180.000
2017	Bpl en uitwerken inrichting en buitenruimte	Jaar	120.000
2018	Voorbereiden bouw	Jaar	120.000

c. Exploitatiebijdrage en PVM

Om een complex te realiseren in wat voor vorm dan ook is niet alleen de eenmalige investering maar juist een gezonde structureel haalbare exploitatie van belang. Een bijdrage aan de exploitatie blijkt in dit soort centra onontkoombaar. Dit is dan ook als randvoorwaarde voor de gemeentelijke investering in het gebouw geformuleerd in het coalitieakkoord.

Er is in de bijgevoegde rapportage na analyse een opzet gemaakt voor de exploitatie. Uitgangspunt is een structureel gezonde langdurige exploitatie door inzet van vrijwilligers en het verhuren van ruimten

voor vergaderingen en evenementen. Daarnaast is horeca nodig en het trekken van extra bezoekers. Uit de analyse blijkt dat een bezoekersaantal van circa 20.000 per jaar met doorgroei mogelijkheden bij een interessant aanbod op termijn moet lukken.

Bij realisatie van het KIIC is een structurele bijdrage aan de exploitatie te financieren door die van het PVM naar het KIIC te verschuiven.

- als het PVM besluit om toch niet mee te gaan in het KIIC dan is voor de gemeente een keuze nodig waar de jaarlijkse exploitatiebijdrage naar toe gaat. Aangezien het KIIC in het gebied kustvisie belangrijk bijdraagt aan de doelstellingen uit de Visie op Velsen is het voorstel om de exploitatiebijdrage in dat geval naar het KIIC te laten gaan.
- Het bouwen van zowel een KIIC als een nieuw onderkomen voor het PVM vraagt een te grote financiële investering waardoor een keuze noodzakelijk is. Dit geldt ook voor het structureel en langdurig bijdragen aan beide exploitaties.
- Kiezen voor het realiseren van vervangende nieuwbouw voor het PVM in plaats van een KIIC betekent een flinke investering zonder verwachte uitbreiding van het aantal bezoekersaantallen. De vraag is dan ook of een structurele bijdrage te rechtvaardigen blijft bij nieuwbouw. Het PVM heeft sinds 2007 zelf geen structurele financiële samenwerkingsverbanden noch een andere huisvesting kunnen realiseren of een verbreding van haar concept.

PVM

De formele reactie van het PVM op de huidige situatie is: 'Het bestuur is tot de conclusie gekomen dat het nu past om voorlopig de ontwikkelingen van de diverse lopende onderzoeken rond het KIIC af te wachten. Doordat er, naar onze mening, op basis van de voorliggende stukken geen zinvol besluit te nemen is over de haalbaarheid van het KIIC lijkt ieder besluit van onze kant prematuur'.

Het PVM vindt het risico groot om onder te sneeuwen in een nieuwe organisatie en wil graag een grotere rol in het KIIC en hun huidige ruimte exclusief terug. Graag hebben zij meer ruimte dan nu (circa 700 m²). De kansrijke grootte voor het KIIC is echter 1000 m² voor alle partijen samen. Ter vergelijking: het recent gebouwde bezoekerscentrum van PWN in Overveen voor het Nationaal Park Zuid-Kennemerland is circa 1000 m² inclusief de kantoorruimten.

Ons uitgangspunt is het gezamenlijk gebruik van zalen, horeca, sanitair en dergelijke waarbij is toegezegd een zaal vrij te houden voor het PVM samen met de informatiezuil van het Nationaal Park Kennemerland en die desgewenst de Pieter Vermeulen zaal te noemen.

Het PVM heeft afgelopen periode aangegeven dat een eigen locatie interessant lijkt, maar geeft tegelijkertijd het KIIC een kans.

In december 2013 is door het aannemen van motie 59 aan het raadsbesluit over het toekomstige KIIC het onderzoeken van alternatieve vestigingslocaties voor dit museum toegevoegd aan het raadsbesluit. In het collegebericht van november 2014 zijn de resultaten hiervan opgenomen.

Omdat het voor een efficiënte planvorming en fondsenwerving nodig is de investering en ontwikkelingsrichting vast te leggen stellen wij voor door te gaan met het ontwikkelen van het KIIC en in het nieuwe stichtingsbestuur een plaats beschikbaar te stellen voor het PVM.

Voor het Pieter Vermeulen Museum (PVM) betekent dit dat zij wordt uitgedaagd om op basis van gelijkwaardigheid samen te werken met andere partijen in een nieuwe organisatie. Zij verliezen hun huidige autonome positie maar de natuur en milieueducatie wordt in het KIIC gecontinueerd.

Vervolg per aspect

Planologisch: Voor realisatie van het KIIC is een ruimtelijk planologische procedure nodig waarbij de natuurbeschermingswetgeving in hoge mate bepalend is gezien de grens van het Natura 2000 gebied. Juridisch: vastleggen concept, samenwerking partijen vormgeven door een intentieovereenkomst en oprichten van een stichting

Programma: in de presentatie/businesscase wordt dit aspect nader belicht. Het gaat in elk geval om natuurmilieueducatie en natuurbezoek (NPK/Natuurmonumenten, PVM), tentoonstellingen (onder andere wisselexposities Bunkermuseum, Zee- en Havenmuseum), loket voor buitensport/evenementen. De koppeling met een LifeLab is op twee manieren te leggen. In de eerste plaats zal het KIIC initiatieven op kleine schaal faciliteren. LifeLab slaat in dit geval op 'experience' (beleving). Bijvoorbeeld over het zeeleven, duurzame visserij, energie op zee, viskwekerij en innovatie op het gebied van algen en

GEMEENTE VELSEN

wieren. In de tweede plaats kan op termijn door ondernemers en instanties realisatie van een afzonderlijk gebouw met aanvullend programma worden verkend dat een ruimtelijke relatie heeft met het KIC.

